

Handläggare
Johan Rosén
Telefon: 08-508 28 914**Till**
Till Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2016-11-15 p. 13**Inbjudan till samråd för planprogram för Södra
Skanstull i stadsdelen Södermalm**

Remiss från stadsbyggnadsnämnden S-Dp 2009-04719

Förvaltningens förslag till beslut

Tillstyrka programmet under förutsättning att:

1. Ett högre exploateringsstal för bostäder provas för området.
2. Fortsatt planering prioriterar hur buller och luftkvalitet ska lösas.
3. Frågor om hållbar utveckling studeras vidare i planeringen.
4. Hur behovet av skolor och förskolor ska tillgodoses med tillhörande utomhusytor redovisas.
5. Dagvattenutredningen kompletteras och utvecklas.
6. Justera beslutet omedelbart.

Gunnar Söderholm
FörvaltningschefGustaf Landahl
Avdelningschef**Bakgrund**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har från stadsbyggnadsnämnden fått rubricerat förslag till program för synpunkter senast den 27 oktober 2016. Utökad svarstid har erhållits till och med den 15 november. Förslaget innebär ny bebyggelse om cirka 750 bostäder, byggnader för kontor, handel, kultur och idrott samt nya gator, torg och park. Området är en strategisk plats att utveckla för att koppla ihop Södermalm med söderort för en sammanhängande stad. Södra Skanstull ska utgöra en del av Söderstaden där ambitionen är en ny sammanhållen stadsstruktur som länkar samman Globenområdet, Slakthusområdet och Gullmarsplan-Nynäsvägen.

[Nivå 1]
[Nivå 2][Besöksadress]
[Postadress]
[Postnr] [Ort]
Telefon [Telefon]
Växel [Växel]
Fax [Fax]
e-postadress
[hemsida]

Förvaltningens synpunkter och förslag

Övergripande synpunkter

Förvaltningen anser övergripande att programförslaget är gediget och väl genomarbetat och dess konsekvenser har översiktligt redovisats.

Förutsättningar för fler bostäder

Miljöförvaltningen anser att det fortsatta planeringsarbetet för Södra Skanstull bör pröva en högre exploatering än den som programförslaget anför. Programområdets citynära lokalisering med gång och cykelavstånd till stora delar av innerstaden och med mycket god tillgång till kollektivtrafik i form av befintlig tunnelbana och busstrafik motiverar att hög exploatering provas.

Luftkvalitet och buller

Luftföroreningar och buller anser miljöförvaltningen är de två viktigaste programfrågorna med avseende på miljö och hälsa.

Programområdet är ur luftkvalitetssynpunkt komplicerat genom att det berörs av höga föroreningshalter från framförallt Söderledens tunnelmynning. Luftföroreningshalterna från en vägtunnel är generellt högre än vid vanliga gator där föroreningarna har större möjligheter att vädras ut. De koncentrerade luftföroreningarna från tunnelmynningen kräver speciell uppmärksamhet i planeringen för att inte människor ska exponeras för halter som överskrider miljökvalitetsnormerna (MKN) för luft. Förvaltningen anser att stadsbyggnadskontoret uppfattat frågans betydelse och stödjer stadsbyggnadskontorets ambition att söka lösningar så att MKN kan klaras inom programområdet. Det liggande programförslaget innebär att områden med dålig luftkvalitet koncentreras till vissa platser genom att tunnelmynningar ändras och flyttas, vilket visserligen innebär att luftkvaliteten delvis förbättras inom delar av området jämfört med idag, samtidigt som områden där människor kommer att vistas uppvisar överskridanden av MKN. Stadsbyggnadskontoret har tagit fram en fördjupad analys för tekniska åtgärder som kan förbättra luftkvaliteten på utsatta platser. Förvaltningen delar bedömningen om de åtgärder som bör provas. Om åtgärderna är rimliga och genomförbara ur ett kostnadsperspektiv återstår dock att se och görs inte av förvaltningen.

Bullerfrågorna behöver studeras närmare i samband med fortsatt detaljplanering. Dels gäller det bullerexponering av kommande bostäder m m från framförallt vägtrafik på de tre broarna till och från Gullmarsplan, dels det buller som genereras från de verksamheter som finns idag och de som planeras tillkomma.

Vad gäller vägtrafikbuller anser förvaltningen att den fortsatta planeringen även bör inriktas mot mer övergripande åtgärder för att kunna sänka bullernivåerna inom programområdet. Den i programmet genomförda bullerutredningen har inte bedömt åtgärder såsom att förse väg- och spårbroar med lokala bullerskydd, sänka fordonshastigheter eller begränsa trafikmängder. Sådana typer av åtgärder, samt att anpassa byggnaders och lägenheters utformning utifrån buller, bör övervägas innan speciallösningar som t ex inglasning av balkonger provas.

Samlokalisering av verksamheter och bostäder är en viktig fråga som noga behöver studeras i det fortsatta planarbetet. Både transporter till och från verksamheter, ventilationsbuller och eventuellt höga ljudnivåer från nöjesverksamheter är exempel som behöver hanteras i fortsatt planering.

Akustiska designåtgärder kan med rätt utformning ge betydande sänkning av störande trafikbuller på torg och offentliga platser. Exempel på åtgärder kan vara vegetationsklädda väggar och tak på byggnader samt låga murar med vegetation gärna i kombination med träd.

Risken för stomljud och vibrationer från tunnelbanan via bropelare och fundament till ny bebyggelse bör studeras i den fortsatta planeringen.

Transporter - tillgänglighet

Programmet för Södra Skanstull framhäver stadens framkomlighetsstrategi som anger att bilresorna successivt måste minska fram till år 2030 för att stadens trafiksystem ska fungera effektivt. Miljöförvaltningen instämmer med att fler behöver välja att gå, cykla och åka kollektivt för att stadens trafiksystem idag och i framtiden ska fungera effektivt. Förutom ett fungerande trafiksystem främjas folkhälsan som bl a omfattar möjligheten till ett fysiskt aktivt liv med goda förutsättningar att ta sig fram till fots eller cykel i vardagen. För att främja gående och cyklister bör gator, byggnader och hastigheter vara dimensionerade efter den gående och cyklande människans upplevelser och perspektiv. Byggnader i gatuplan och en hög detaljeringsgrad medför att gångavstånd inte

uppfattas som onödigt långa. Att öka antalet våningsplan för byggnaderna på Skansbrogatans västra sida, så att dessa möter gatuplanet på Skanstullsbron, kan reducera de barriäreffekter som den fria bron innebär för gående och cyklande. En tydligare förlängning av stenstaden över Årstaviken knyter samman Skanstull med Gullmarsplan.

Med hissar eller trappor för allmänheten på byggnadernas kortsidor stärks kopplingen mellan Skanstullsbron och Skansbrogatan i *diagonalt* läge. På detta sätt skulle fler bostäder och kontor genereras samtidigt som förutsättningarna för att ta sig fram till fots eller cykel främjas.

Ett aktuellt exempel på stöd för mer cykeltrafik är att stadens trafikkontor i en permanent lösning har upplåtit ett av de två södergående bilkörfälten på Skanstullsbron för cykeltrafik. Planer finns att söka samma typ av lösning för Skanstullsbrons norrgående trafik. Som stöd för att välja miljövänliga transportalternativ bör parkeringsnormen för bilar hållas så låg som möjligt. Det gäller framförallt för arbetsplatsparkering som med ett för högt antal gynnar arbetspendling och därmed trängsel.

Hållbar utveckling med grönska och gröna stadsrum

Förvaltningen föreslår att programmet i högre utsträckning utvecklar frågor om grönska och gröna stadsrum för området.

Att skapa urban grönstruktur innebär en mångfald av funktioner (s.k. ekosystemtjänster) inom programområdet som har betydelse för bullerbekämpning, till viss del luftrening, rekreation, klimatanpassning, dagvattenhantering m m.

Förvaltningen anser att vegetationsklädda ytor bör användas som bullerskydd för att öka vistelsekvaliteten på bullerutsatta torg och platsbildningar. Gröna och i övrig arkitektur integrerad vegetation har inom ramen för projekt Hosanna utvärderats och visats effektiva. Samtidigt som nya takytor kläs med vegetation föreslår förvaltningen att det även provas att kunna förses med solceller för egen energiproduktion. Erfarenheter från Tyskland visar att energiuttaget ökar mellan 4-8% om solceller kombineras med avkylande gröna tak. Efterföljande detaljplanearbete bör underlätta för solpaneler genom att sådana åtgärder medges och att detta anges på plankartan. Ett exempel på befintligt tak som skulle kunna förses med solceller alternativt solfångare är taket för Eriksdalsbadet. Enligt Stockholms solkarta har befintligt tak en potential att kunna producera cirka 660 000 kWh/år solceller alternativt 1 615 000 kWh/år solvärme.

Dagvatten

I samband med programarbetet har en dagvattenutredning tagits fram som bl a beskriver platsens förutsättningar och förslag på systemlösning. Beskrivningen vad gäller berörda recipienter (vattendrag) bör undersökas vidare då det, enligt förvaltningen, är osäkert om uppgifterna är korrekta. Om nuvarande dagvattensystem ska behållas är detta betydelsefullt för att dagvattnet ska hanteras på ett riktigt sätt i förhållande till miljökvalitetsnormer.

Dagvattenutredningen anger att det är Hammarby Sjö som är recipient för programområdet. Enligt förvaltningens uppgifter är det såväl Hammarby Sjö som Årstaviken dit dagvatten leds. Dagvatten från vissa delar av programområdet leds sannolikt även till Henriksdals reningsverk via det s k kombinerade ledningssystemet.

En brist i dagvattenutredningen är att föroreningsberäkningar saknas som uppskattar de föroreningsmängder/halter som kommer att förekomma i dagvattnet före och efter programmets genomförande. Utredningen bör kompletteras med detta. Det bör understrykas att länsstyrelsen vid prövning av detaljplanen kommer att fästa särskild vikt vid utredningen av huruvida miljökvalitetsnormer kan följas. För att visa att planen inte innebär en negativ påverkan på vattenkvaliteten måste en grundlig utredning vad avser såväl kemisk som ekologisk status i den aktuella vattenförekomsten genomföras.

Skötsel och underhåll av båtar innebär i det flesta fall att båtbottnfärger används för att undvika påväxt. Båtbottnfärger innehåller i varierande grad ämnen som påverkar recipienter negativt. Vissa båtar kan dessutom bära äldre färglager som innehåller starkt miljöpåverkande ämnen. Betydelsefullt är därför att studera hur dagvattenhanteringen bör ske från de områden där båtuppläggningsplatser kommer att finnas. Även i detta avseende kommer utredningen av miljökvalitetsnormer att vara av fundamental betydelse.

Föreliggande dagvattenutredning saknar en redovisning av Stockholm Stads översvämningskartering för aktuellt område. Utredningen bör redovisa hur planprogrammet påverkar ytlig dagvattenavledning vid intensiva regn samt hur ytlig dagvattenavledning säkerställs.

Förskolor

Miljöförvaltningen anser att frågan bör utvecklas i programmet om hur behovet av skolor och förskolor ska tillgodoses. Utformningen av utomhusmiljön har stor betydelse för barns och ungas hälsa, utveckling och lärande. Med detta som bakgrund bör det i programhandlingarna redovisas vilka ytor som finns tillgängliga för skol- och förskolegårdar. Vad gäller storlek bör detta redovisas som m² friyta per barn. I förtätningsprojekt och särskilt i innerstaden kan det vara svårt att avsätta större ytor vilket innebär att mindre förskolegårdar/skolgårdar kan behöva anläggas. En högre ambition för gårdens kvalitet bör i dessa fall vara en utgångspunkt.

Förskoleverksamheter med mindre gårdar bör också uppvisa en rutin för hur grönyta/parkyta i närheten av förskolan/skolan regelbundet nyttjas. Kvaliteten på dessa grönytor/parkytor samt tillgängligheten, dvs promenadvägen dit, bör framgå samt om dessa närliggande grönytor/parkytor utgör alternativa vistelsezoner för andra skolor/förskolor. Denna uppgift kan inhämtas från stadsdelsförvaltningen.

Slut

Bilagor

1. Program för Södra Skanstull

http://insynsbk.stockholm.se/templates/main/pages/xGetDocument.aspx?FileId=6001069&FileName=6001069_2_6.PDF&DataSource=2&JournalNumber=2009-04719